

FILHARMONIA
NARODOWA
WARSZAWA

12.09.2005

SALA KONCERTOWA

KONCERT SYMFONICZNY

KILAR

MOTTO:
G E C H A

G - stała grawitacji
gravitational constant

e - ładunek elektronu (i pierwsza litera nazwiska Einstein)
charge of electron (also the first letter of the name Einstein)

c - prędkość światła
speed of light

h - stała Plancka
Planck constant

a - pierwsza litera słowa "atom"
first letter of the word "atom"

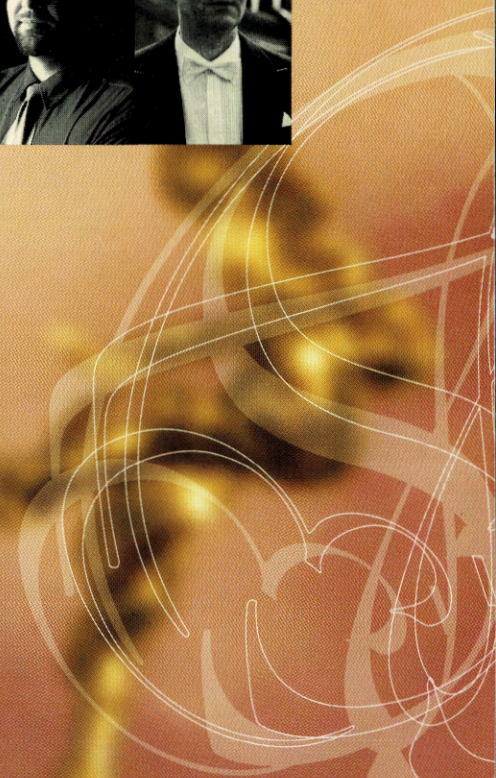
Fizykom Polskim

w Światowym Roku Fizyki

2005

Wojciech Kilar

Nadzwyczajny koncert z okazji 38. Zjazdu Fizyków Polskich
ORKIESTRA SYMFONICZNA I CHÓR
FILHARMONII NARODOWEJ
ANTONI WIT
WALDEMAR MALICKI
IWONA HOSSA
JAROSŁAW BRĘK
HENRYK WOJNAROWSKI

WYKONAWCY

ORKIESTRA SYMFONICZNA I CHÓR
FILHARMONII NARODOWEJ

ANTONI WIT

dyrygent

WALDEMAR MALICKI

fortepian

IWONA HOSSA

sopran

JAROSŁAW BRĘK

bas-baryton

HENRYK WOJNAROWSKI

kierownik chóru

PROGRAM

WOJCIECH KILAR

(ur. 1932)

Koncert fortepianowy

(1997)

Preludium – Andante con moto

Corale – Largo religiosamente

Toccata – Vivacissimo

przerwa ok. 20 min

Sinfonia de motu

Fizykom Polskim w Światowym Roku Fizyki 2005

(2004-2005)

na sopran, baryton, chór i orkiestrę

do fragmentów tekstu *Boskiej komedii* Dantego Alighieri

prawykonanie

Selva – Largo

Cammino – Allegro moderato

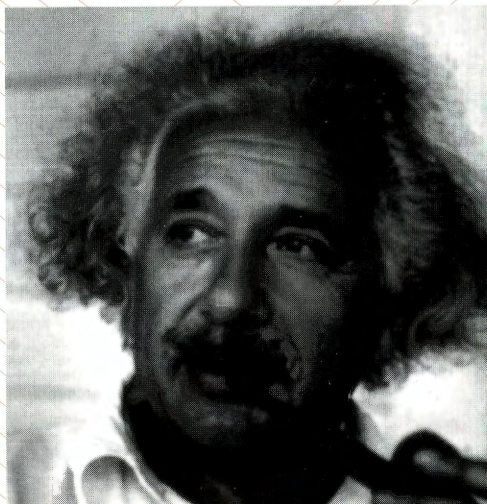
Luce – Adagio

Amor – Andante

Filharmonia Narodowa zastrzega sobie możliwość zmiany programu i wykonawców.

Podczas koncertu obowiązuje zakaz fotografowania, filmowania i nagrywania dźwięku.

Prosimy również o wyłączenie telefonów komórkowych i sygnałów zegarków elektronicznych.

Albert Einstein

SINFONIA DE MOTU W ŚWIATOWYM ROKU FIZYKI

W roku 1905 w prestiżowym czasopiśmie fizycznym *Annalen der Physik* ukazały się cztery prace Alberta Einsteina (nie licząc rozprawy doktorskiej), które w ogromnym stopniu wpłynęły na dalszy rozwój fizyki. Prace te dotyczyły fundamentalnych pojęć filozofii przyrody, takich jak ruch, energia, materia oraz światło. Dwie z nich zainicjowały słynną teorię względności. Z uwagi na znaczenie tych prac oraz ze względu na fakt, że zostały one opublikowane w krótkich odstępach czasu rok 1905 często nazywany jest cudownym rokiem Einsteina. Sto lat później międzynarodowa społeczność fizyków oraz Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiły rok 2005 Światowym Rokiem Fizyki – dla podkreślenia zasług Einsteina, nie tylko dla rozwoju fizyki, ale także współczesnej cywilizacji.

W tym samym roku 2005 wybitny kompozytor Wojciech Kilar stworzył „Symfonię o ruchu” (*Sinfonia de motu*). Ten czteroczęściowy utwór jest już czwartą z kolei Jego symfonią. W liście skierowanym do organizatorów XXXVIII Zjazdu Fizyków, który odbywa się w Światowym Roku Fizyki, artysta napisał, że swój utwór traktuje jako *swój prezent i hołd jednocześnie dla polskiej fizyki, polskich fizyków i fizyki w ogóle*. Rękopis dzieła zawiera dedykację – *Fizykom Polskim w Światowym Roku Fizyki 2005*. Ten bezprecedensowy dar jest następstwem rozmów i dyskusji, jakie Wojciech Kilar prowadził z polskimi fizykami. W jednym z wywiadów kompozytor powiedział: *W rozmowie z fizykami czułem się, jakbym rozmawiał z artystami. Dotarło do mnie, że fizyka w pewien sposób jest poezją, a muzyka nauką. Poczuję bliskość z tymi ludźmi.*

Warto dodać, że fizykami, którzy usilnie zabiegali o powstanie utworu muzycznego w okazji Roku Fizyki, a także przyczynili się do koncertu w Filharmonii Narodowej byli: Franciszek Krok, Maciej Kolwas, Bogdan Pałosz i nade wszystko wielki admirator muzyki i entuzjasta całego przedsięwzięcia – Jerzy Warczewski, który często podkreśla, że symbole fundamentalnych stałych fizycznych pokrywają się z nazwami podstawowych dźwięków. Wielkie podziękowania należą się także dyrektorowi naczelnemu i artystycznemu Antoniemu Witowi, bez pomocy którego koncert w Filharmonii Narodowej w Warszawie nie byłby możliwy.

Jerzy Garbarczyk
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego
XXXVIII Zjazdu Fizyków Polskich

WOJCIECH KILAR

Kompozytor i pianista, uważany obecnie za jednego z najwybitniejszych twórców muzyki filmowej.

Urodził się we Lwowie w 1932 roku. W wieku 12 lat opuścił swoje rodzinne miasto (po ponownym zajęciu go przez armię sowiecką) i po krótkich pobytach w Krośnie, Rzeszowie i Krakowie zamieszkał na stałe w Katowicach. W 1947 roku zadebiutował w Rzeszowie jako pianista. W latach 1950-55 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej (obecnie Akademia Muzyczna) w Katowicach w klasie fortepianu Władysławy Markiewiczówny i klasie kompozycji Bolesława Woytowicza oraz u Nadii Boulanger w Paryżu (jako stypendysta rządu francuskiego, 1959-60). W 1957 roku artysta brał udział w Międzynarodowych Letnich Kursach Nowej Muzyki – Darmstadt (Niemcy).

W okresie 1979-81 pełnił funkcję prezesa Związku Kompozytorów Polskich, a w 1977 należał do grona członków – założycieli Towarzystwa im. Karola Szymanowskiego w Zakopanem; przez dwie kolejne kadencje był jego prezesem. Wojciech Kilar jest członkiem Związku Podhalan.

Za swoje osiągnięcia artystyczne otrzymał wiele prestiżowych nagród, wyróżnień i odznaczeń w kraju i za granicą: m.in. Nagroda Kompozytorska im. Lili Boulanger (1960), Nagroda Ministra Kultury i Sztuki (1967, 1976, 2003), Nagroda Związku Kompozytorów Polskich (1975), Nagroda Województwa Katowickiego (1971, 1975, 1980), Nagroda Miasta Katowic (1975, 1992), Nagroda Państwa I stopnia (1980), Nagroda Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego w Nowym Jorku (1984), Nagroda Artystyczna Komitetu Kultury Niezależnej NSZZ Solidarność (1989), Nagroda TV Katowice (1990), ASCAP (Amerykańskie Stowarzyszenie Kompozytorów, Autorów i Producentów) za muzykę do filmu *Dracula* (1993), Nagroda im. Wojciecha Korfa (1995), Nagroda Arcybiskupa Metropolity Katowickiego *Lux ex Silesia* (1995), Nagroda im. Krzysztofa Kiesłowskiego (1996), Sonderpreis des Kulturpreis Schlesien des Landes Niedersachsen (1996), Nagroda Specjalna ZAIKS-u (1998), Honorowe Obywatelstwo Rzeszowa (1998), Honorowa Odznaka Miasta Katowic (1998), Nagroda Wielka Fundacji Kultury (2000), *Złote Berło* Fundacji Kultury Polskiej (2000), *Złota Kaczka* – nagroda miesięcznika *Film* za muzykę do filmu *Pan Tadeusz* (2000) i *Pianista* (2003), *Orły* – Polska Nagroda Filmowa za muzykę do filmów *Pan Tadeusz* (2000), *Życie jako śmiertelna choroba przenoszona drogą płciową* (2001) i *Pianista* (2003), *Cezar* – Nagroda Francuskiej Akademii Filmowej za muzykę do filmu *Pianista* (2002), Nagroda *Ecce Homo* (2003), Nagroda *Pierścień Mędrców Betlejemskich* (2003) Śląska Nagroda *Laurowej Gałązki* (maj 2005). W 1998 roku artysta został członkiem Polskiej Akademii Umiejętności, a w 1999 otrzymał tytuł doctora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego.

W bogatym dorobku kompozytorskim Wojciecha Kilara znajdują się m.in. dzieła, takie jak *Mała uwertura* (1955), *I Symfonia na smyczki* (1955), *II Symfonia koncertująca* na fortepian i orkiestrę (1956), *Oda Béla Bartók im. memoriam* na skrzypce solo, blachę i dwa zespoły perkusyjne (1962), *Riff 62* na orkiestrę (1962), *Générique* na orkiestrę (1963), *Diphthongos*

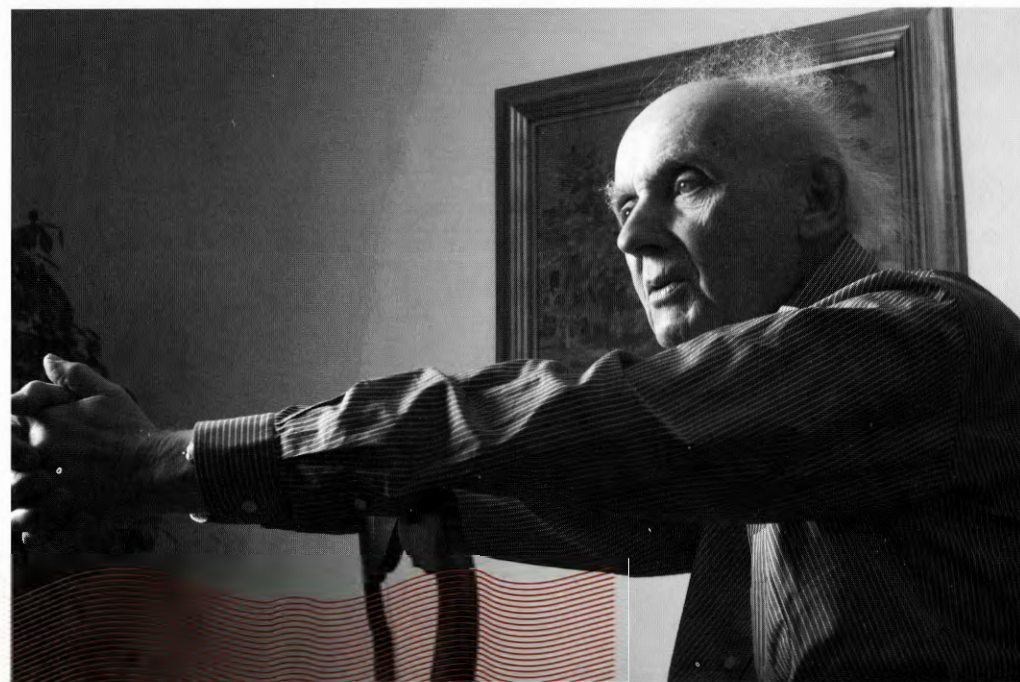

foto. Mariusz Makowski

na chór i orkiestrę (1964), *Springfield Sonnet* na orkiestrę (1965), *Solenne* dla 67 wykonawców (1967), *Training 68* na 4 instrumenty (1967), *Upstairs-Downstairs* na orkiestrę i chór sopranów (1971), *Przygrywka i kolęda* na 4 oboje i orkiestrę (1972), *Kzesany* na orkiestrę (1974), *Bogurodzica* na chór i orkiestrę (1975), *Kościelec 1909* na orkiestrę (1976), *Siwa mgła* na baryton i orkiestrę (1979), *Exodus* na orkiestrę i chór (1981), *Angelus* na sopran, chór mieszany i orkiestrę (1984), *Orawa* na smyczkową orkiestrę kameralną (1986), *Preludium na smyczki* (1988), *Missa pro pace* – dzieło napisane na zamówienie Filharmonii Narodowej na jej 100-lecie (2000), *September Symphony* (2003).

Twórczość kompozytorska artysty obejmuje także muzykę do ponad 130 filmów: m.in. *Dracula* Francisca Forda Coppoli, *Le roi et l'oiseau* Paula Grimaulta, *Korczak*, *Pan Tadeusz*, *Zemsta* Andrzeja Wajdy, *Życie za życie*, *Persona Non Grata* Krzysztofa Zanussiego, *Śmierć jak kromka chleba* Kazimierza Kutza, *Śmierć i dziewczyna*, *Dziewięte wrota*, *Pianista* Romana Polańskiego.

CZAS SYNTEZY

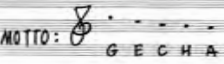
Powstały w 1997 roku – na zamówienie pianisty Petera Jablonskiego – **Koncert fortepianowy** otwiera w twórczości Kilara czas podsumowania i syntezy. Na przełomie tysiącleci kompozytor postanawia zmierzyć się z wielkimi formami cyklicznymi: koncertem, mszą, symfonią. Łączy w nowych dziełach rozmaite nurty swej drogi twórczej: inspirację religijną i programową z jednej strony, czysty żywioł muzyki instrumentalnej z drugiej. W języku muzycznym dokonuje zaś jedyne w swym rodzaju stopu tradycji i XX-wiecznej nowoczesności: modalizującej tonalności i klasterowego sonoryzmu.

Koncert składa się z 3 części następujących *attacca*. Odbiega jednak w swej koncepcji architektonicznej od tradycji gatunkowej, przypisującej centralne znaczenie pierwszej części. Jego całościowa budowa nawiązuje do idei formy gradacyjnej, narastającej i potężniejszej w ekspresji i brzmieniu. W otwierającym utwór, impresyjnym *Preludium- Andante con moto* raz jeszcze dochodzi do głosu Kilarowa fascynacja muzyką minimalistyczną, repetytywną. Cała ta część oparta jest na jednostajnym powtarzaniu w partii fortepianu (akompaniowanej jedynie przez kwintet smyczkowy) prostych figur rozłożonego akordu. Powtarzalność łączy się wszakże z charakterystycznym rozbudowywaniem faktury: wznoszącymi się tercjami w planie melodycznym i opadającymi kwintami w basie. Charakter muzyki wydaje się zrazu banalny i błahy, przywodzi na myśl chwilę przelotnego zamyślenia czy oczekiwania – by przerozdzić się stopniowo w wyraz intensywnego skupienia.

Część II *Corale - Largo religiosamente* jest zakorzeniona w starszej tradycji. Można jej źródła upatrywać w wolnych częściach niektórych koncertów Bachowskich, a z pewnością w chorałowym *Adagio* z *Koncertu fortepianowego d-moll* Brahmsa, które sam kompozytor opatrzył incipitem modlitwy *Benedictus*. Kilar wykorzystał jako materiał tematyczny brewiarzową melodię „kantyku Zachariasza” do słów *Błogosławiony Pan Bóg Izraela*. Harmonizuje ją repetycjami akordów o gęstej fakturze, wynikającej ze skupionego układu akordów i oktawowego ich dwojenia. Temat ów przeprowadza na przemian w fortepianie solo i kwintecie smyczkowym, a więc na zasadzie śpiewu antyfonicznego. Epilog tej części nawiązuje zaś wyraźnie do tonu litanijnej modlitwy, znanego nam wcześniej z *Angelusa*. Zwodnicza kadencja prowadzi wprost do oszałamiającej w swym dynamizmie, energii brzmieniowej i rytmicznym pędzie *Toccaty - Vivacissimo*. Pianista gra tu bez wytchnienia przez ponad 6 minut, w rytmie triol ósemkowych, sekwencje pochodów i karkołomnych skoków akordowych, aż do 10-dźwięków tercjowych i klasterów. Ostatnia kadencja, zderzająca crescendowany klaster chromatyczny w obrębie trytonu *f-h* z końcowym akordem *A-dur*, to kwintesencja języka muzycznego Kilara ostatnich lat. Cały zaś utwór, z jego antytezą modlitewnej kontemplacji i brutalnej energii, wydaje się swoistym *signum personae*.

Kilar – *Koncert fortepianowy*, fragment cz. III.

W roku 2005, czyli Światowym Roku Fizyki, powstało kolejne dzieło kompozytora: **Sinfonia de motu** dedykowana „Fizykom Polskim”. Jest to symfonia z udziałem głosów solowych (sopranu i barytonu), chóru mieszanego, rozbudowanej orkiestry z poczwórną obsadą instrumentów dętych oraz potężną perkusją, a ponadto fortepianem, harfą i celestą. W tej monumentalnej 4-częściowej, trwającej blisko godzinę, formie muzycznej zbiegają się osobliwie dwa doniosłe nurty kompozytorskiej drogi Kilara: symfonia o charakterze programowym z jednej strony, wielkie formy wokarno-instrumentalne o inspiracji religijnej – z drugiej.

MOTTO: G E C H A

G - stała grawitacji
gravitational constant

e - ładunek elektronu (i pierwsza litera nazwiska Einsteina)
charge of electron (also the first letter of the name Einstein)

c - prędkość światła
speed of light

h - stała Plancka
Planck constant

a - pierwsza litera słowa „atom”
first letter of the word „atom”

Fizykom Polskim
w Światowym Roku Fizyki
2005
Wojciech Kilar

Tytuł, odwołujący się enigmatycznie do podstawowego pojęcia fizycznego – r u c h u – nie wyczerpuje oczywiście bogactwa treści programowej symfo-

nii i jej uniwersalnego przesłania filozoficznego. Na początku partytury kompozytor podaje motto muzyczne dzieła. Jest to motyw złożony z 5 dźwięków: G E C H A. Zaszyfrował w nim kompozytor podstawowe pojęcia i wielkości fizyczne: stałą grawitacji, ładunek elektronu, prędkość światła, stałą Plancka, atom. Istotna jest jego struktura muzyczna, szczególnie zaś komórka opadającej tercji małej, a następnie opadanie sekundowe w jej obrębie: stają się one materiałem motywicznym całej symfonii.

Jako tekst literacki, posłużyły kompozytorowi obszernie fragmenty z *Boskiej komedii* Dantego. Układają się one w pewną całość, której sens wiedzie od ciemności, pierwotnego chaosu i piekła – ku niebu, gwiazdom, wiecznemu i najwyższemu światłu, a wreszcie wszechogarniającej miłości „co gwiazdy porusza i słońce” – a więc ku finałowej triumfalnej pieśni pochwalnej na cześć Stwórcy: *Glorii*. Poszczególne części noszą tytuły literackie: 1. **Selva** (las, bór); 2. **Cammino** (droga, podróż); 3. **Luce** (Światło); 4. **Amor** (Miłość).

Jedynie pierwsza z nich posiada charakter czysto instrumentalny. Rozwija się stopniowo, w majestatycznym Largo, rozpoczynając się od położonego w najgłębszym basie

W. Kilar i A. Wit przy partyturze *Sinfonii de motu*

pojedynczego dźwięku (E_1 w kontrabasach), a kończąc świetlistym E-dur, wybrzmiewającym w wysokim rejestrze smyczków. Oczywistą wydaje się tu aluzja do *Stworzenia Świata* Haydna.

Część druga *Allegro moderato*, rozpoczyna się w duchu upiornego, demonicznego scherza z unisonowymi uderzeniami orkiestry i urywanymi, rotacyjnymi figurami motywicznymi kwintetu, kończy zaś solem barytonu z fragmentem Pieśni XXXIV z *Piekła*, opisującym wyjście z podziemi.

Część III to liryczne centrum symfonii, mistyczne i ekstatyczne *Adagio*, przywodzące na myśl niektóre wolne części z symfonii Brucknera czy Brahmsa. Jest to pieśń z udziałem sopranu i barytonu o rozbudowanej formie reprzykowej. Jako tekst posłużyły tu fragmenty z Pieśni XXXIII z *Raju* – apoteoza wiecznego i najwyższego światła. Część finałowa, najbardziej złożona i rozbudowana, jest sama w sobie monumentalną kantatą, z udziałem wszystkich elementów aparatu wykonawczego, szczególną rolą chóru jak i solistów, a ponadto grupy instrumentów blaszanych i także perkusyjnych (kotłów, wielkiego bębna, dzwonów). Tekst zaczerpnięty z I i XXXIII Pieśni *Raju* ukoronowuje religijną wymowę dzieła. Jest hymnem na cześć Stwórcy jako Wielkiego Poruszyciela, Wiecznej Światłości i przenikającej wszechświat Miłości. Ów triumfalny finał ma swoją liryczną oazę, w postaci pięknego chóru a cappella (dolce e sereno) powracającego do głównej myśli i kontemplacyjnego nastroju *Adagia*, z jego metafizyką światła.

Dopiero w perspektywie owej finałowej *Glorii* – tytuł symfonii nabiera swojego właściwego sensu. Nie idzie oczywiście o ruch w sensie czysto fizycznym, lecz o Tego „co wszystko w ruch wprawia”, „co gwiazdy porusza i słońce”. W tym najbardziej mistycznym i żarliwym ze swych dzieł wypowiada Kilar przesłanie całej swej twórczości.

DANTE ALIGHIERI
La Divina Commedia
Boska komedia

fragmenty

Dante Alighieri

Inferno
Canto XXXIV, 133-139

*Lo duca e io per quel cammino ascoso,
intrammo a ritornar nel chiaro mondo;
e senza cura aver d'alcun riposo,*

*salimmo sù, el primo e io secondo,
tanto ch'ì vidi de le cose belle
che porta' l ciel, per un pertugio tondo.*

E quindi uscimmo a riveder le stelle.

Piekło
Pieśń XXXIV

*Tamtędy pan mój wraz ze mną podążył,
Na świat chcąc wrócić nie spocząwszy wcale.
Kiedy zaś krawędź skalistą okrążył,*

*on wpierw, ja za nim wspinam się wytrwale,
precz od gospody piekielnego gazdy,
aż skrawek nieba błysł przez otwór w skale,*

Kędyśmy wyszli, by znów ujrzeć gwiazdy.

Paradiso
Canto XXXIII, 124
O luce eterna...

Paradiso
Canto XXXIII, 67-69
*O somma luce che tanto ti levi
da' concetti mortali, a la mia mente
ripresta un poco di quel che parevi, ...*

Paradiso
Canto I, 1-2
*La gloria di colui che tutto move
per l' universo penetra, e risplende...*

Paradiso
Canto XXXIII, 124-126
*O luce eterna che sola in te sidi,
Sola t' intendi, e da te intelletta
e intendente te ami e arridi!*

Paradiso
Canto XXXIII, 142-145
*A l'alta fantasia qui mancò possa;
ma già volgeva il mio disio e' l velle,
si come rota ch' igualmente è mossa,*

L' amor che move il sole e l' altre stelle.

(Edizioni Scolastiche Bruno Mondadori, Milano)

Raj
Pieśń XXXIII
Światłości Wieczna...

Raj
Pieśń XXXIII
*...O, Ty Najwyższe Światło, co się wznosi
moc Twa nad rozum śmiertelny! Mejszy
użyj jej trochę, gdy Twą prawdę głoś!*

Raj
Pieśń I
*Chwała Onego, co wszystko w ruch wprawia
przenika wszechświat cały i jaśnieje*

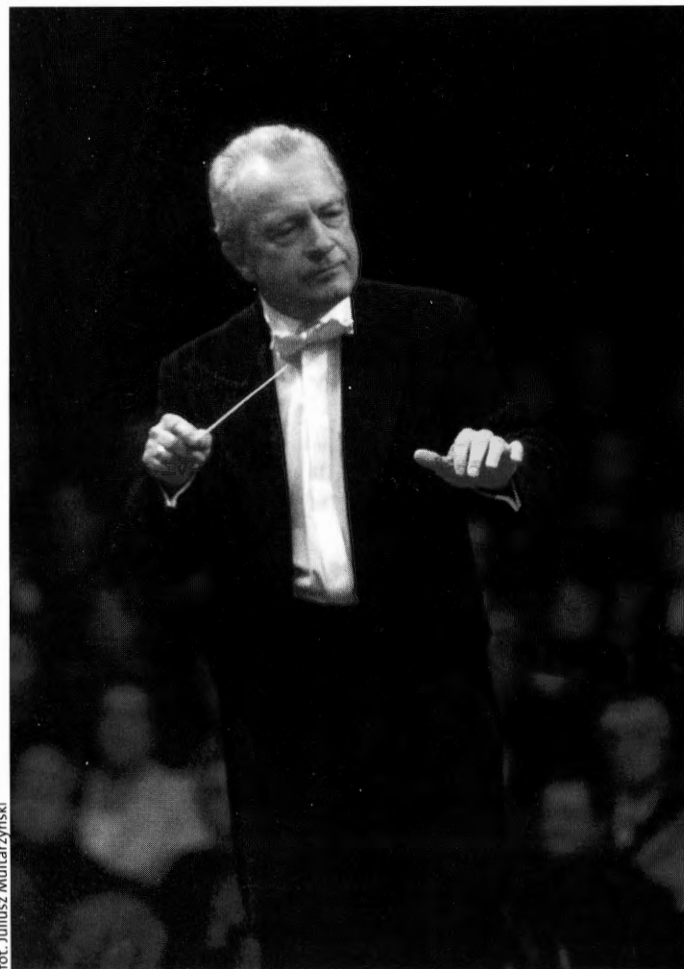
Raj
Pieśń XXXIII, 124-127
*Światłości Wieczna, która Sama w Sobie
Spoczywasz, Siebie pojmujesz i Sobą
pojęta oraz pojmująca, Obie*

mitując, krasisz uśmiechu ozdoba!

Raj
Pieśń XXXIII
*Fantazji wzniosłej tu zabrakło lotu,
ale mej woli i mych pragnień gońce
w ruch już wprawiła, na kształt kół obrotu,*

Miłość, co gwiazdy porusza i słońce.

Przekład: Alina Świdorska
(Wydanie trzecie, wyd. ANTYK, Kęty 2001)

fot. Juliusz Multarzyński

ANTONI WIT

Dyrektor Naczelny i Artystyczny Filharmonii Narodowej od stycznia 2002. Wcześniej kierował zespołami: Filharmonii Pomorskiej (1974-77), Orkiestry i Chóru Polskiego Radia i TV w Krakowie (1977-83), Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach (1983-2000), Orquesta Filarmónica de Gran Canaria (1987-92). Wymienione zespoły zaliczają czas jego kierownictwa do okresów intensywnego rozwoju artystycznego i największej świetności. Z krakowską orkiestrą i chórem dokonał licznych, znaczących dla muzyki polskiej nagrań, odbył wiele koncertów – również w ramach tournée we Włoszech, w Niemczech, Anglii, Francji, Hiszpanii. W historii NOSPR (do lutego 1999 WOSPR) zapisał się jako najdłużej prowadzący zespół dyrektor naczelny i artystyczny. Z zespołem tym

rozpoczął regularne nagrania płyt, zagraniczne wyjazdy, koncerty telewizyjne, nagrania muzyki filmowej. W nagraniach archiwalnych i koncertach symfonicznych i oratoryjnych podczas miejsc znajdowała muzyka polska, zarówno kompozytorów wcześniejszych epok, jak i współczesnych. Artysta wykonywał, często jako pierwszy, wiele utworów Krzysztofa Pendereckiego, Witolda Lutosławskiego, Wojciecha Kilara i innych.

Krakowianin z urodzenia, tu zdobył wykształcenie muzyczne – studia dyrygentury u Henryka Czyży, kompozycji u Krzysztofa Pendereckiego w PWSM – i prawnicze na Uniwersytecie Jagiellońskim. Studia muzyczne pogłębiał u Nadii Boulanger w Paryżu. W latach 1967-69 był asystentem Witolda Rowickiego w Filharmonii Narodowej w Warszawie.

II nagroda na Międzynarodowym Konkursie Dyrygenckim im. Herberta von Karajana w Berlinie w 1971 r. otworzyła artyście drogę do wielkiej międzynarodowej kariery. Dyrygował niemal we wszystkich najważniejszych ośrodkach Europy, obu Ameryk, Bliskiego i Dalekiego Wschodu, występując z czołowymi zespołami symfonicznymi (m.in. Berliner Philharmoniker, Staatskapelle Dresden, Tonhalle-Orchester Zürich, Royal Philharmonic, BBC Symphony Orchestra, Orchestre Symphonique de Montréal, NHK Symphony Orchestra / Tokio).

Nagrał ponad 100 płyt dla wytwórni EMI-HMV, CBS, Naxos, Decca, NVS Arts, Pony Canyon, Polskie Nagrania i in. *Stabat Mater* Szymanowskiego utrwalone dla EMI, krytycy angielscy zaliczyli do najlepszych płyt 1985 roku. Komplet koncertów fortepianowych Prokofiewa (solista Kun Woo Paik), wydany przez Naxos, otrzymał nagrodę *Diapason d'Or* i *Grand Prix du Disque de la Nouvelle Académie du Disque* w 1993 r., a nagranie symfonii *Turangalila* Messiaena zdobyło prestiżową *Cannes Classical Award* (Midem Classique 2002). Dla tej samej firmy płytowej artysta zarejestrował z NOSPR wszystkie dzieła symfoniczne Lutosławskiego. Pierwsze nagranie płytowe Antoniego Wita z Orkiestrą Symfoniczną Filharmonii Narodowej (Lutosławski, Meyer, Penderecki), zrealizowane przez CD Accord, zostało wyróżnione nagrodą „Fryderyk 2002”. W czerwcu 2003 z tą samą orkiestrą dokonał nagrania wszystkich dzieł na fortepian i orkiestrę Chopina (solista Kun Woo Paik) dla renomowanej wytwórni Decca, we wrześniu zaś światowego prawykonania dedykowanej mu *September Symphony* Wojciecha Kilara (CD Accord). W roku 2004 nagranie *Pasji wg św. Łukasza* Krzysztofa Pendereckiego pod dyktando Antoniego Wita (zarejestrowane w 2002 roku dla wytwórni NAXOS) otrzymało nagrodę *Classical Internet Award* oraz nominację do nagrody *Grammy*. W czerwcu 2005 roku artysta zrealizował w Filharmonii Narodowej nagranie *VIII Symfonii* Mahlera (NAXOS).

Za najlepsze wykonania utworów polskich na Festiwalu Muzyki Współczesnej „Warszawska Jesień” dwukrotnie otrzymał nagrodę krytyków „Orfeusz” (1984, 1996). „Za wybitne kreacje artystyczne, rozstawianie muzyki polskiej w kraju i za granicą oraz przybliżanie jej milionom słuchaczy na całym świecie” został uhonorowany przez Polskie Radio *Diamentową Batutą* (1998).

Antoni Wit prowadzi także działalność pedagogiczną – jest profesorem dyrygentury Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

WALDEMAR MALICKI

Jeden z najbardziej wszechstronnych pianistów polskich – solista, kameralista, improwizator. Ukończył z wyróżnieniem w roku 1982 Akademię Muzyczną w Gdańsku w klasie Jerzego Sulikowskiego, a następnie (w latach 1982-83) doskonalił swe umiejętności pod kierunkiem Paula Badury-Skody, Jorga Demusa i Erika Werby w Wiedniu.

Koncertuje w Europie, Ameryce Północnej i Południowej, Rosji i Japonii. Uprawia kameralistykę z najlepszymi polskimi skrzypkami i śpiewakami. Nagrał 34 płyty m.in. dla takich firm fonograficznych, jak Polskie Nagrania, Polton, Dux (Polska), Pavane (Belgia), Accord, Adda (Francja), Koch Records Schwann, Wergo (Niemcy), Pony Canyon (Japonia).

Jego płyty z utworami Wieniawskiego i Bacha otrzymały w roku 1997, 2000 i 2003 nagrody polskiego przemysłu fonograficznego „Fryderyk”. Z kolei płyta z utworami Karola Szymanowskiego (nagrana z Piotrem Pławnerem) została uznana przez miesięcznik *Studio* za najlepszą płytę roku 1999.

Artysta prowadzi kursy i seminaria muzyczne w Skandynawii, obu Amerykach i Japonii. Jest też autorem i wykonawcą audycji realizowanych dla TVP, w których w stylu programów Leonarda

Bernsteina i Glenna Goulda analizuje zjawiska zachodzące w muzyce, postępując się często improwizacją jako środkiem wyrazu. Pianista występował podczas wielu festiwali, m.in. Warszawska Jesień, Wratysłavia Cantans, Festiwal Krzysztofa Pendereckiego w Łusławicach, Wakacyjny Festiwal Gwiazd w Międzyzdrojach, Festiwal Chopinowski w Dusznikach, Festiwal Cervantino w Meksyku, Festival Chopin w Genewie, festiwale w tańcucie i Stambule. Swój autorski program pefen wirtuozerii i muzycznego humoru prezentował podczas gali organizowanych dla instytucji kulturalnych i społecznych (m.in. Fundacja rodziny Buzków, Fundacja *Crescendum est* Andrzeja Gudzowatego), a także w ramach *Dnia Polskiego* na wystawie EXPO w Hanowerze, w muzycznym show dla Prezydentów Busha i Kwaśniewskiego; w maju 2001 otworzył swoim recitalem Dni Warszawy w Berlinie. Wirtuozowskie show „Piano con buffo” artysta prezentuje w warszawskim Teatrze Buffo, ponadto wykonuje recital złożony z późnych kompozycji Liszta zatytułowany „Katharsis” pefen mistycznych i religijnych znaczeń. Stworzył też z udziałem polskich muzyków kwintet wykonujący tanga Astora Piazzolli, któremu to twór

cy poświęcił zrealizowane dla Programu 2 TVP widowisko artystyczne „El Tango”. W 2002 wziął udział w niezwykłym projekcie płytowo-koncertowym „Dźwięki Europy” prezentującym w dowcipny sposób muzykę polską na tle stylów muzycznych 15 krajów Unii Europejskiej. Waldemar Malicki był prezesem-założycielem Towarzystwa im. I. J. Paderewskiego. Z okazji sprowadzenia prochów kompozytora do Polski zagrał koncert w waszyngtońskim Kennedy Center (1991). Od roku 2000 jest dyrektorem artystycznym Festiwalu Żartu Muzycznego „Fun and Classic” w Nowym Sączu.

IWONA HOSSA

Urodzona w Poznaniu, ukończyła wydział wokalnno-aktorski Akademii Muzycznej w Poznaniu w klasie śpiewu Ewy Wdowickiej (dyplom z wyróżnieniem, 1998). Jest laureatką III nagrody oraz specjalnej nagrody mozartowskiej w VI Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Ady Sari w Nowym Sączu (1995). Cztery lata później otrzymała Grand Prix i złoty medal w Międzynarodowym Konkursie Wokalnym im. Marii Callas w Atenach, jest także laureatką Konkursu Finalistów Międzynarodowych Konkursów Wokalnych *Orfeo 2000* w Hanowerze. W 1995 otrzymała stypendium Ministra Kultury i Sztuki, zaś w 1998 stypendium dla młodych twórców poznańskiego środowiska artystycznego, przyznawane przez Kapitułę Nagrody Artystycznej Miasta Poznania. W tym samym roku uhonorowano ją nagrodą *Bursztynowego Pierścienia* za rolę Konstancji w *Urowadzeniu z seraju* Mozarta, a 3 lata później Medalem Młodej Sztuki za osiągnięcia na scenach operowych.

Jeszcze podczas studiów w 1996 roku zadebiutowała w Teatrze Wielkim im. Stanisława Moniuszki w Poznaniu partią Violetty w *Traviacie* Giuseppe Verdiego. Obecnie jest solistką Teatru Wielkiego-Opery Narodowej w Warszawie (od 2000) oraz współpracuje z wieloma innymi teatrami operowymi. Brała udział w licznych festiwalach operowych m.in. w Carcassonne we Francji, Festiwalu Rossiniowskim w Pesaro (2000) i dwukrotnie w Festiwalu Operowym w Wexford w Irlandii (1999 i 2000).

Współpracowała z takimi dyrygentami, jak David Jones, David Agler, Maurizio Benini, Jacek Kasprzyk, Jerzy Maksymiuk i Antoni Wit. W 2001 roku uczestniczyła w nagraniach CD *Strasznego dwóru* Stanisława Moniuszki. Ma na swoim koncie prawykonania utworów m.in.

Jerzego Maksymiuka i Marka Jasińskiego. Jej bogaty repertuar obejmuje kilkadziesiąt partii operowych, operetkowych oraz oratoryjno-kantatowych, a także wiele utworów kameralnych. W grudniu 2002 Iwona Hossa wystąpiła w Teatrze Wielkim-Operze Narodowej w Warszawie w premierowym spektaklu *Don Giovanniego* (Donna Anna) w reżyserii Mariusza Trelińskiego. W 2004 roku otrzymała Nagrodę im. Andrzeja Hiolskiego za najlepszą kobiecą rolę operową – Hanna w *Strasznym dworze* Moniuszki.

JAROSŁAW BRĘK

Urodził się w 1977 roku w Poznaniu. W latach 1984-1996 śpiewał w chórze *Poznańskie Słowiki* Stefana Stuligrosza. Ukończył Wydział Wokalny Akademii Muzycznej w Warszawie w klasie śpiewu Jerzego Artysza. Na zakończenie studiów został wyróżniony medalem *Magna cum Laude* przyznawanym najwybitniejszym absolwentom. Jest laureatem wielu nagród na konkursach wokalnych – w Dusznikach-Zdroju (1998), Barcelonie (1999), Vercelli (1999) i Lizbonie (2000). W 1999 i 2000 roku był nominowany przez tygodnik *Polityka* do nagrody *Paszport* w dziedzinie muzyki.

Ostatnio artysta uczestniczył w wykonaniach takich dzieł, jak *II Symfonia* Góreckiego (z okazji Jubileuszu 600-lecia Odnowienia Akademii Krakowskiej), *Mesjasz* Haendla (z New College Choir Oxford pod dyr. Edwarda Higginbottoma), *Stabat Mater* Szymanowskiego (koncerty w Oviedo, Gijón, Düsseldorfie oraz Katedrze Notre Dame w Paryżu – inauguracja Sezonu Polskiego we Francji), *Pasja* Jommellego (polska premiera podczas 7. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena w Krakowie), *Des Knaben Wunderhorn* Mahlera (pierwsze wykonanie całego cyklu w Filharmonii Narodowej w Warszawie), *Pasja wg św. Jana* Bacha (pod dyr. Tomasza Bugaja,

Amsterdam), *Requiem* Faurégo (pod dyr. Thomasa Sanderlinga, krakowskie Błonia), *IX Symfonia* Beethovena (krakowski Rynek Główny – koncert z okazji wstąpienia Polski do Unii Europejskiej). Ponadto Jarosław Bręk wielokrotnie występował na Międzynarodowym Festiwalu *Wratislavia Cantans* (m.in. *Requiem* Mozarta pod dyr. Jerzego Maksymiuka, *IX Symfonia* Beethovena pod dyr. Jacka Kaspszyka), brał udział w *Gali Moniuszkowskiej* w Operze Lwowskiej, w koncercie *Requiem dla Dzieci Ulicy* w Berlinie, a także w koncercie dla Czerwonego

fot. Studio Foto-Sprint – K.R. Strzelczyk

Krzyża z Teresą Żylis-Gara w Monte Carlo. Śpiewał na scenach i estradach Niemiec, Hiszpanii, Włoch, Holandii, Rumunii, Wysp Kanaryjskich, Japonii, Libanu, Ukrainy, Rosji, Francji i Monako.

Artysta jest solistą Warszawskiej Opery Kameralnej (m.in. *Don Giovanni* Mozarta, *Belcore/ Napój miłosny* Donizettiego, *Plutone/Euridice* Periego). Współpracuje z Teatrem Wielkim – Operą Narodową w Warszawie (m.in. *Don Profondo/ Podróż do Reims* Rossiniego pod dyr. Alberto Zeddy), Teatrem Wielkim w Łodzi, Poznaniu i Krakowie. Występował w takich salach koncertowych, jak m.in. Palau de la Música w Walencji, Musashino Shimin Bunka-kaikan w Tokio, Kyoto Concert Hall, Muzeul National George Enescu w Bukareszcie. Często zapraszany jest do udziału w prawykonaniach dzieł współczesnych (m.in. *Msza warszawska* Kurylewicza pod dyr. Antoniego Wita, *Męka Pańska* Knittla pod dyr. Agnieszki Duczmal) oraz w recitalach pieśni (m.in. Gran Teatre del Liceu w Barcelonie, Studio Koncertowe im. W. Lutosławskiego i Zamek Królewski w Warszawie, Filharmonia Pomorska w Bydgoszczy).

ORKIESTRA SYMFONICZNA FILHARMONII NARODOWEJ

Antoni Wit dyrektor artystyczny

Konstanty Andrzej Kulka solista

I skrzypce

Ewa Marczyk
koncertmistrz
 Piotr Cegielski
koncertmistrz
 Krzysztof Bąkowski
koncertmistrz
 Aleksandra Bieńkuńska
 Marzena
 Dopytalska-Sójka
 Joanna Jakobs
 Andrzej Kacperczyk
 Marian Kowalski
 Agnieszka Lewandowska
 Jan Lewtak
 Justyna Malik
 Marcin Mazurek
 Grzegorz Osiniński
 Krzysztof Ploch
 Marek Powidół
 Paweł Rybkowski
 Dobrosława
 Siudmak-Nur
 Krystyna Wilczyńska

II skrzypce

Piotr Tadzik
 Dariusz Dęga
 Marek Bojarski
 Anna Bednarczyk
 Grzegorz Groblewski
 Krystyna Hazuka
 Izabela Hodor
 Andrzej Kurek
 Bożena Michalska
 Piotr Sękowski
 Kalina Statkiewicz
 Danuta Sułkowska-Koślacz
 Bogdan Śnieżawski
 Krzysztof Trzcionkowski
 Izabela Witczak

altówki

Marek Marczyk
solista
 Marek Iwański
 Piotr Bertling
 Katarzyna Borzucka
 Magdalena Brzozowska
 Barbara Duda-Szproch
 Wiesława Duszak
 Agnieszka Duż
 Barbara Gruszczynska
 Maciej Kucharek
 Grzegorz Lewicki
 Maria Paciorkiewicz
 Krzysztof Szczepański
 Jacek Toczyński
 Kamil Walasek

wiolonczele

Kazimierz Koślacz
koncertmistrz
 Andrzej Wiltos
solista
 Karolina Jaroszevska
 Aleksandra Ohar
 Kazimierz Gruszczynski
 Alina Kwiatkowska
 Piotr Sapilak
 Maria Sarap
 Krystyna Szyngwelska
 Bogusław Tomków
 Mariusz Tondera
 Angelica Wais
 Jerzy Wotochowicz

kontrabasy

Alfred Wieczorek
solista
 Jerzy Cembrzyński
 Andrzej Jekiełek
 Bernard Chmielarz
 Piotr Chyła
 Zygmunt Cyb
 Janusz Długokęcki
 Marcin Wiliński
 Artur Zasępa

flety

Krzysztof Malicki
 Urszula Janik
 Tomasz Bielski
 Jadwiga Laskowska-Cyb
 Agnieszka Gołębiowska

oboje

Aleksandra Rojek
 Jerzy Szafranski
 Andrzej Cieślewicz

klarnety

Hanna Wołczedska
 Mirosław Pokrzywiński
 Dariusz Elbe
 Adrian Janda
 Krystyna Sakowska

fagoty

Andrzej Budejko
 Leszek Wachnik
 Grzegorz Gołąb
 Mariusz Oczachowski

rogi

Grzegorz Sabeł
 Aleksander Szebesczyk
 Feliks Gmitruk
 Robert Duda
 Krzysztof Specjał
 Maciej Kostrzewa

trąbki

Krzysztof Bednarczyk
 Kazimierz Adamski
 Mariusz Niepiekto
 Sławomir Cichor

puzony

Roman Siwek
 Andrzej Sienkiewicz
 Krzysztof Wojtyniak
puzon basowy
 Krzysztof Kott

tuba

Arkadiusz Więdlak

perkusja

Piotr Domański
 Grzegorz Wiśniewski
 Bogdan Lauks
 Tomasz Bielak

harfa

Barbara Witkowska

fortepian

Grzegorz Gorczyca

inspektor orkiestry

Tadeusz Boniecki

stroiciele fortepianów

Zygmunt Ziarek
 Szymon Jasnowski
 Ryszard Mockało

obsługa techniczna estrady

Krzysztof Michałek
 Waldemar Frelak
 Zbigniew Wierzbicki
 Rafał Izykiewicz

CHÓR FILHARMONII NARODOWEJ

Henryk Wojnarowski kierownik chóru

Kazimierz Bukat dyrygent

Henryk Wojnarowski

Fot. Juliusz Millerzyński

alty

Grażyna Cesarczyk
 Beata Dąbrowska
 Brygida Dobber
 Dorota Filipczak
 Izabella Gala
 Anna Godlewska
 Anna Grabowska
 Małgorzata Hennig
 Marzanna Jadcak
 Małgorzata Jatkowska-
 -Witkowska
 Katarzyna Kaczmarczyk
 Jolanta Kaczyńska-
 -Lechnio
 Bożena Kolasińska
 Anna Kozłowska
 Anna Kruszyńska
 Mirosława Marcinkiewicz
 Ewa Matuszewska
 Katarzyna Natkańska
 Grażyna Osmycka
 Urszula Rodowicz
 Urszula Rzewuska
 Jolanta Rzewuska
 Maria Smurzyńska
 Małgorzata Spodniewska
 Małgorzata Stupnicka
 Bożena Szok
 Ewa Turzyńska
 Izabela Wardak

tenory

Jacek Bukowski
 Mariusz Cycjiura
 Bogumił Godlewski
 Marcin Jaskowski
 Janusz Kazanecki
 Wojciech Kołbuk
 Henryk Kutysz
 Mariusz Latek
 Robert Lawrence
 Marcin Lewicki
 Arkadiusz Malec
 Marian Parczała

Adam Poławski
 Krzysztof Szroborz
 Marek Sz wajkowski
 Zbigniew Tupczyński
 Grzegorz Wiśniewski
 Tadeusz Wiśniewski
 Emil Zwoliński

basy

Krzysztof Chalimoniuk
 Stanisław Daglis
 Dariusz Golec
 Mirosław Grabski
 Sebastian Gunerka
 Mariusz Jajkiewicz
 Adam Kaczyński
 Sławomir Kaszuba
 Jan Kierdelewicz
 Bogdan Kordy
 Andrzej Kozłowski
 Andrzej Nowak
 Ryszard Opacki
 Bernard Pyczkowski
 Stanisław Szatybełko
 Zenon Trybuła
 Roman Wawreczko
 Piotr Widlarz
 Janusz Wojciechowski
 Piotr Zawistowski
 Grzegorz Żołyński

korepetytorzy pianiści

Ariadna Pustoła
 Ewa Wilczyńska

korepetytor wokalista

Anna Mačkowiak

inspektor chóru

Sławomir Kaszuba

bibliotekarz

Roman Wawreczko